

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Dyddiad:	8 Chwefror 2022
Pwnc:	Adolygiad o waith Adfywio Canol Trefi yng Nghymru
Pennaeth Gwasanaeth:	Christian Branch, Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd 01248 752491 ChristianBranch@ynysmon.gov.uk
Awdur yr Adroddiad:	Dewi G Lloyd, Rheolwr Adfywio 01248 752483 DewiLloyd@ynysmon.gov.uk
Natur a Rheswm dros Adrodd: Adrodd ar adolygiad Archwilio Cymru ar fater Adfywio Canol Trefi yng Nghymru a'i argymhellion i awdurdodau lleol yng Nghymru Adrodd ar ymateb y Cyngor Sir i'r argymhellion yma, gan gynnwys ein hunanasesiad yn seiliedig ar ganllawiau Archwilio Cymru	
Argymhelliad : Bod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn derbyn yr adroddiad a nodi'r cynnwys	

Archwilio Cymru - Adfywio Canol Trefi yng Nghymru

Cynhaliodd Archwilio Cymru (AC) adolygiad o adfywio canol trefi yng Nghymru yn ystod 2021, a chyhoeddwyd adroddiad ganddynt ym mis Medi 2021. Bu swyddogion o Gyngor Sir Ynys Môn a rhanddeiliaid lleol yn ymwneud â darparu tystiolaeth a sylwadau i AC fel rhan o'r adolygiad.

Cyhoeddir yr adroddiad ar-lein yma <https://wao.gov.uk/cy/publication/adfywio-canol-trefi-yng-nghymru>

Mae'r negeseuon allweddol yn yr adroddiad fel a ganlyn :-

a) Mae canol trefi wrth wraidd bywyd Cymru a gallant fod yn lleoedd bywiog a chynaliadwy, ond mae mynd i'r afael â'r heriau niferus y maent yn eu hwynebu yn gofyn am benderfyniadau dewr ac arweinyddiaeth uchelgeisiol

b) Mae twf manwerthu y tu allan i'r dref, colli gwasanaethau fel banciau yn gynyddol, a thwf siopa ar-lein wedi arwain at ddirywiad cyson mewn llawer canol tref - dirywiad sydd wedi ei waethygu gan y pandemig.

c) Mae Llywodraeth Cymru wedi buddsoddi'n sylweddol mewn adfywio canol trefi, ond nid yw ei pholisi 'canol tref yn gyntaf' wedi'i wreiddio'n llawn eto, ac mae canol trefi yn aml yn ei chael hi'n anodd.

d) Awdurdodau lleol yw'r cyrff cyhoeddus allweddol i helpu i adfywio canol trefi, ond yn aml nid oes ganddynt y capasiti i gyflawni'r adfywio cynaliadwy sydd ei angen, a nid yw'r pwerau sydd ar gael yn cael eu defnyddio'n llawn.

e) Mae awdurdodau lleol mewn sefyllfa dda i flaenoriaethu ac arwain ar gynllunio lleoedd ond mae angen iddynt fod yn glir ynghylch diben canol eu trefi, cynnwys rhanddeiliaid allweddol mewn penderfyniadau, deall problemau'n well, adnabod yr atebion gorau, a dod yn fwy ymyriaethol.

Argymhellion Archwilio Cymru

Mae'r adroddiad yn gwneud chwe argymhelliad i Gymru gyfan :-

A1 - Dylai Llywodraeth Cymru adolygu ardrethi annomestig

A2 – Dylai Llywodraeth Cymru helpu awdurdodau lleol i fynd i'r afael ag anghenion trafndiaeth canol trefi

A3 – Dylai Llywodraeth Cymru wella mynediad awdurdodau lleol at gyllid ar gyfer canol trefi, gan gynnwys cyllid aml-flwyddyn a rhoi cymorth capasiti referniw/staff yn ogystal â chronfeydd cyfalaf.

A4 – Dylai awdurdodau lleol ddefnyddio eu pwerau gorfodi, cymorth ariannol ac adennill dyledion yn effeithiol i gefnogi adfywio, gan weithio'n drawsadrannol

A5 – Dylai Llywodraeth Cymru nodi sut y mae'n bwriadu cyflawni'r amccan 'Canol Tref yn Gyntaf' yn ymarferol

A6 – Mae angen i awdurdodau lleol gynllunio'n ofalus sut maent yn rheoli canol trefi, a dylent ddefnyddio ein dull hunanasesu i adolygu eu gwaith presennol er mwyn nodi ble mae angen iddynt wella eu gwaith ar adfywio canol trefi

[https://wao.gov.uk/system/files/2021-](https://wao.gov.uk/system/files/2021-09/Adfywio%20Canol%20Trefi%20Offeryn%20Hunanarfarnu%20-%20Cymraeg_0.pdf)

[09/Adfywio%20Canol%20Trefi%20Offeryn%20Hunanarfarnu%20-%20Cymraeg_0.pdf](https://wao.gov.uk/system/files/2021-09/Adfywio%20Canol%20Trefi%20Offeryn%20Hunanarfarnu%20-%20Cymraeg_0.pdf)

Ymateb Cyngor Sir Ynys Môn i'r Adroddiad

Mae dau o argymhellion AC yn berthnasol i bob awdurdod lleol yng Nghymru.

Mewn ymateb i Argymhelliad 6, mae swyddogion perthnasol o wahanol wasanaethau CSYM wedi cwblhau ymarfer hunan-asesu i nodi unrhyw feysydd i'w gwella / gwaith pellach gan yr awdurdod. Mae canlyniad yr ymarfer hwn wedi'i atodi ac fe'i crynhoir isod, sy'n nodi bod yr awdurdod yn ymgymryd â phob un o'r 38 maes gwaith a nodwyd, ac ni nodwyd unrhyw un nad yw'n cael ei wneud o gwbl ar hyn o bryd.

CRYNODEB HUNANASESU CSYM

SGÔR	1	2	3	4	5
SEFYLLFA	Na, nid ydym yn gwneud hyn o gwbl, ac nid oes gennym unrhyw gynlluniau i wneud hynny	Rydym yn gwneud hyn i raddau cyfyngedig ac mae gennym waith pellach i'w wneud	Ydyn, rydym yn gwneud hyn yn eithaf da, ond mae gennym rywfaint o waith pellach cyfyngedig i'w wneud	Ydyn, rydym yn dda yn gwneud hyn, gyda'r ran fwyaf yn cael sylw i raddau helaeth	Ydyn, rydym yn dda yn gwneud hyn ac nid oes angen gwneud unrhyw waith pellach i wella
AMLEDD	0 / 38 0%	4 / 38 11%	21 / 38 55%	13 / 38 34%	0 / 38 0%

Dim ond 4 maes sydd angen gwaith sylweddol i'w wneud, mae 21 yn cael sylw eithaf da ond mae angen rhywfaint o waith pellach arnynt, ac ystyrir bod y 13 arall eisoes wedi'u bodloni'n dda iawn . Gan fod lle bob amser i wella rhywfaint yn y dyfodol, ni sgoriwyd yr un ohonynt fel 5. Mae'r meysydd y mae angen gwaith sylweddol arnynt yn ymwneud ag adran 'Bwriad' yr asesiad, ac roedd y rhan fwyaf o'r bylchau hyn eisoes wedi'u nodi cyn cyhoeddi'r adroddiad. Gyda chymorth cyllid refeniw Llywodraeth Cymru, mae gwaith ar y gweill i baratoi strategaeth adfywio canol trefi newydd sy'n cwmpasu pob un o bum canol tref Ynys Môn, a dylai'r broses hon fynd i'r afael â llawer o'r bylchau sylweddol a nodwyd.

Gan ymateb i Argymhelliad 4, mae swyddogion perthnasol o wahanol wasanaethau CSYM wedi cydweithio i baratoi Cynllun Gweithredu Gorfodi Eiddo Gwag Canol Tref, ac mae 25 aelod o staff a 15 aelod/uwch swyddog wedi mynychu sesiynau hyfforddi cysylltiedig.

Mae modd i'r Cyngor ymgeisio am gyllid cyfalaf allanol sylweddol gan Lywodraeth Cymru a ffynonellau eraill, gyda rhywfaint o angen cyd-gyllido. Mae polisiau blaenoriaethu LLC a rhanbarthol yn effeithio pa drefi sydd yn gallu derbyn cyllid, a mae hyn yn newid dros amser. Mae ein lobio ar ran trefi llai wedi llwyddo i sicrhau y bydd modd ymgeisio am rai mathau o gyllid adfywio i gynlluniau cymwys mewn unrhyw un o bum canol tref Ynys Mon yn y dyfodol.

Mae gallu'r Cyngor i gyflawni canlyniadau gweledol sy'n gysylltiedig â'r ddau argymhelliad hefyd yn dibynnu i raddau helaeth ar yr adnoddau staffio, y capasiti, y profiad a'r sgiliau sydd ar waith i wneud hynny'n effeithiol. Mae capasiti staff a therfynau cyllideb yn debygol o olygu na ellir ymgymryd â'r holl eitemau a restrir gan AC, ac efallai na fydd pob un yn hyfyw neu ymarferol i awdurdod bach gwledig ymgymryd â hwy. Er y cyfyngiadau yma, mae'r gwaith sydd wedi digwydd efo safleoedd megis Neuadd y Farchnad, Plas Alltran, a Chlwb Cymdeithasol Biwmaris yn dangos cydweithio aml-wasanaeth effeithiol i ddelio efo sialensau canol trefi.

Adroddiad gan Dewi G. Lloyd, Rheolwr Adfywio

1 Chwefror 2022

ATODIAD

Gwaith Adfywio Canol Tref Ynys Môn

Hunanasesiad Gan ddefnyddio Offeryn Asesu Adfywio Canol Trefi Archwilio Cymru

Diweddarwyd: 1 Chwefror 2022

Paratowyd ar y cyd gan Swyddogaeth Adfywio & Tim Tai Gwag yn unol a chanllawiau AC

Fersiwn / Fersiwn	Diweddarwyd gan/ Updated by	Dyddiad / Date	Nodyn / Nodi
V1	DL	02.12.21	Drafft cyntaf ar gyfer sylwadau swyddogion perthnasol
V2	DL & GO	18.01.22	Drafft diwygiedig yn adlewyrchu sylwadau a diweddariadau
V3	DL	01.02.22	Man ddiwygiadau

ADFYWIO CANOL TREFI GAN CSYM – HUNAN ASESIAD GAN DDEFNYDDIO TEMPLED AC

Rhif	CAMAU GWEITHREDU SYDD EU HANGEN GAN AWDURDOD LLEOL FEL Y NODWYD GAN AC	HUNAN-SGÔR CSYM / 5	SYLWADAU SWYDDOGION CSYM
	BWRIAD		
1	Mae gennym weledigaeth hirdymor ar gyfer holl ganol ein trefi.	2	Ar hyn o bryd ar gyfer Caergybi yn unig, ond comisiynwyd strategaeth ledled y sir ar gyfer pob un o'r 5 tref i'w chwblhau yng nghanol 2022, gan eistedd o fewn strategaeth adfywio ehangach Gogledd Cymru , a rhaglen Trawsnewid Trefi Cymru
2	Yr ydym wedi ymrwymo, gyda arweinwyr gwleidyddol gweladwy ar gyfer adfywio canol trefi	2	Cwmpas ar gyfer gweithgarwch mwy gweladwy sy'n gysylltiedig a'r uchod – Ymgyrch hyrwyddo wedi ei drefnu
3	Ein hymagwedd at ganol y dref adfywio wedi'i integreiddio â'n strategaethau a'n cynllun allweddol – ee Cynllun Lles, blaenoriaethau corfforaethol a strategaethau cymunedol, cyngor a rhanbarthol eraill.	3	Mae integreiddio'n digwydd a bydd y strategaeth newydd yn helpu i wneud hyn yn gliriach / yn fwy effeithiol.
4	Rydym wedi gosod amcanion SMART ar gyfer adfywio canol trefi.	2	Ar hyn o bryd dim ond ar gyfer rhai prosiectau unigol sy'n gysylltiedig â dyfarniadau ariannu penodol - bydd angen i strategaeth newydd canol trefi ynys Môn gynnwys hyn
5	Mae gennym atebolrwydd clir, fframwaith i lywodraethu a chraffu ar ein penderfyniadau wrth adfywio canol trefi.	3	Oes ond mae lle i wneud hyn yn gliriach. Mae gan CSYM strwythurau craffu ar waith gan gynnwys Pwyllgor Craffu Adfywio, a bydd sesiynau briffio adfywio ar gyfer aelodau lleol gyda deiliaid portffolio a swyddogion yn cael eu cynnal o bryd i'w gilydd ar gyfer Caergybi.
6	Rydym yn gweithredu mewn ffordd dryloyw a pawb yn glir ynghylch sut mae penderfyniadau ar weithgareddau adfywio canol trefi yn cael eu a wnaed a chan bwy.	3	Gweler uchod – mae lle i wella a dylai'r strategaeth newydd fynd i'r afael â hyn
7	Mae'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau ar adfywio canol trefi yn atebol am eu dewisiadau ac yn cael eu dwyn i gyfrif drwy drefniadau llywodraethu clir.	3	Gweler yr ateb i 5
8	Mae gennym ddigon o staff yn y gwasanaethau cywir a chyda'r statws gofynnol i ymgymryd â gwaith adfywio canol trefi.	2	Mae nifer fach iawn o staff craidd yn y gwasanaethau RH&DE a Tai yn ymgymryd â'r gwaith hwn lle bo hynny'n bosibl fel rhan o'u prif ddyletswyddau neu'n ychwanegol atynt,wedi'u cefnogi gan ychydig o staff dros dro a ariennir gan grantiau, rhan fwyaf wedi'u cyfyngu yn ddaearyddol i Gaergybi. Mae staff grantiau cyllid hefyd yn chwarae rhan allweddol mewn gwaith yng nghanol y dref Cafodd adleoli nifer o swyddogion CSYM i reoli/darparu cymorth Covid-19 fel grantiau busnes yn y cyfnod ers mis Mawrth 2020 effaith ar gynnydd gyda cynlluniau adfywio

Adfywio Canol Trefi yng Nghymru – 8.02.2022 – Town Centre Regeneration in Wales

9	Mae gennym ddiwylliant y gellir gwneud pethau a meddylfryd entrepreneuriaid o fewn y cyngor ar gyfer adfywio canol trefi.	3	Rhai enghreifftiau o fentrau sylweddol yn cael eu gyrru ymlaen er gwaethaf heriau mawr e.e. Neuadd y Farchnad, Clwb Cymdeithasol Biwmaris, Plas Alltran, Menter Siopau Gwag Caerdybi (drwy MonCF)
10	Gallwn recriwtio'r bobl iawn sydd â'r sgiliau cywir i gyflawni ein gwaith adfywio canol tref.	3	Mae'r niferoedd sy'n gwneud cais am swyddi prosiect CSYM yn gyffredinol yn isel ac weithiau rydym yn ei chael yn anodd i recriwtio, ac mae rhai staff profiadol wedi gadael am swyddi â chyflog gwell mewn mannau eraill
11	Yr ydym wedi ymgorffori adfywio gyda rhaglenni trawsnewid hirdymor a/neu adferiad o COVID-19.	4	Mae hyn wedi'i enwi / ei gynnwys yng nghynllun adfer CSYM Defnyddiwyd cronfeydd adfywio i gefnogi addasiadau Covid e.e. arwyddion i fusnesau
12	Gallwn sicrhau'r adnoddau sydd eu hangen arnom i ymgymryd â chanol y dref adenedigaeth	3	Mae grantiau cyfalaf a chronfeydd benthyciadau ar gael gan Lywodraeth Cymru, ac mae rhai cronfeydd refeniw ar gael yn awr. Yn gyffredinol, gellir ariannu prosiectau datblygedig da Ehangwyd cwmpas cyllid adfywio trefol Llywodraeth Cymru yn ddiweddar y tu hwnt i Gaerdybi Mae dyraniadau cyllid blynyddol yn unig ar lefel llywodraethol a diffyg prosiectau parod i gyflawni yn cyfyngu ar yr hyn sy'n bosibl i'w gyflawni mewn pryd
CYFRANOGIAD			
13	Yr ydym yn cyfathrebu'n fewnol ac yn allanol yn effeithiol am yr hyn y mae'r cyngor a'i bartneriaid yn ceisio'i gyflawni drwy ein gwaith adfywio canol trefi	3	Ydym i raddau ond mae'n amlwg bod lle i wella, yn enwedig y tu allan i Gaerdybi – bydd y strategaeth newydd yn fodd i wella hyn. Mae tudalen wefan wedi ei greu https://www.ynysmon.gov.uk/cy/Busnes/Adfywio/Adfywio-canol-tref.aspx Ymgyrch hyrwyddo wedi ei drefnu Mae gan gyfrif Twitter adfywio Caerdybi/Ynys Gybi 1,000+ o ddilynwyr & mae fersiwn Ynys Môn yn cael ei ystyried
14	Rydym yn defnyddio'r arbenigedd a'r wybodaeth o bartneriaid, busnesau, dinasyddion a rhanddeiliaid wrth nodi a cytuno ar ein blaenoriaethau ar gyfer adfywio canol trefi.	3	Ydym ond mae lle i wella – bydd hyn yn rhan o waith y Strategaeth newydd Bydd lleoliad newydd yn Neuadd Farchnad Caerdybi ar gyfer staff adfywio yn helpu ymgysylltu â phrif ganol tref y sir Denodd ymgysylltiad ar-lein Cynllun Adfywio Economaidd Gogledd Ynys Môn 600+ o atebion a dylanwadodd y rhain ar y cynllun terfynol
15	Mae ein blaenoriaethau ar gyfer adfywio canol y dref yn adlewyrchu'r adborth a gawn gan bartneriaid, busnesau, dinasyddion a rhanddeiliaid.	3	Ydi i raddau, ond yn gyfyngedig i raddau helaeth i brosiectau / meysydd sydd ag adnoddau staffio i wneud hynny ee yng Nghaerdybi - mae lle i wella – bydd ymgysylltu ac adborth â rhanddeiliaid yn rhan o'r gwaith strategaeth newydd yn 2022
16	Rydym yn galluogi ein holl rhanddeiliaid i gymryd rhan lawn yn y gwaith o nodi a chytuno ar dref blaenoriaethau adfywio canolfannau: • Aelodau Etholedig • Llywodraeth Cymru • Bwrdd Iechyd Lleol	3	Ydym – i raddau, ac yn gyfyngedig i raddau helaeth i brosiectau / meysydd sydd ag adnoddau staffio i wneud hynny Hanes o ymgysylltu â rhanddeiliaid lleol yng Nghaerdybi Mae lle i wella – mae ymgysylltu â rhanddeiliaid ac adborth yn rhan o waith y Strategaeth newydd yn 2022

Adfywio Canol Trefi yng Nghymru – 8.02.2022 – Town Centre Regeneration in Wales

	<ul style="list-style-type: none"> • Awdurdod Tân ac Achub • Awdurdod y Parc Cenedlaethol • Yr Heddlu • Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd • Cynghorau Tref a Chymuned • Ardaloedd Gwella Busnes • Siambr Fasnach • Mentrau Cymdeithasol • Grwpiau cymunedol lleol • Dinesydd unigol 		
17	Rydym yn annog partneriaid, busnesau, dinasyddion a rhanddeiliaid i ddatblygu atebion sy'n helpu i adfywio canol ein trefi.	3	Ydym – mae CSYM wedi cynorthwyo/cefnogi nifer o atebion a ddatblygwyd gan eraill ee sawl prosiect gan MonCF a Menter Môn - mae lle i wneud mwy, ond mae hyn yn dibynnu ar gael y gallu / profiad addas i wneud hynny
18	Rydym yn cefnogi adfywio a arweinir gan y gymuned ac yn annog ein partneriaid, busnesau, dinasyddion a rhanddeiliaid i arwain ar adfywio canol trefi drwy annog a gweithio drwy: <ul style="list-style-type: none"> • Ardaloedd Gwella Busnes • Cynghorau Tref a Chymuned • Cynlluniau Lle 	3	Ydym – sawl enghraifft o gydweithio gyda MonCF, Menter Môn, Cynllun Addasiadau Covid efo cynghorau tref, Trefi SMART Digidol Mae lle i wneud mwy a bydd ystyried hyn yn rhan o'r gwaith Strategaeth / Cynlluniau Lle newydd yn 2022
	HYSBYSU		
19	Rydym yn defnyddio ystod eang o ddata i ddeall canol ein trefi a nodi'r blaenoriaethau ar gyfer gweithredu.	4	Ydym – defnyddir ystod o ddata gan gynnwys MALIC, safleoedd gwag, Cyfrifiad, gwefan Lleoedd Cymru Proffil MALIC ar gyfer 5 tref yn ymddangos ar y wefan Proffiliau tref a gynhyrchwyd yn ddiweddar fel rhan o Strategaeth Adfywio Gogledd Cymru a fel rhan o waith sylfaen Strategaeth Canol Trefi Ynys Môn 2022
20	Mae ein data yn cynnwys: <ul style="list-style-type: none"> • Nifer yr Ymwelwyr • Digidol – Defnydd Wi-Fi, rhyngweithiadau â'r cyfryngau, teithio symudiadau, ac ati • Eiddo – rhent, elw ac unedau gwag • Demograffeg dalgylchoedd • Rhyngddibyniaeth trefi 	3	Lazers cyfri nifer cerddwyr yng Nghaerdybi System Wifi gyhoeddus Trefi Digidol wedi'i gosod neu ei chynllunio ym mhob un o'r 5 canol tref Cynhaliwyd arolygon defnydd achlysurol Data cyhoeddedig amrywiol fel y bo'n briodol Ffynonellau data ychwanegol fel rhan o waith llinell sylfaen y strategaeth
21	Rydym yn gwneud penderfyniadau tryloyw yn seiliedig ar wybodaeth o ansawdd da wrth benderfynu ar adfywio canol trefi	3	Ydym - ond mae penderfyniadau'n aml yn adlewyrchu'r gallu i gyflawni gwariant cyfalaf ac ystyriaethau cymhwysedd – mae lle i wella a bydd hyn yn rhan o waith y Strategaeth newydd yn 2022
22	Rydym yn derbyn gwybodaeth o ansawdd da i: <ul style="list-style-type: none"> • barnu a ddylem cymeradwyo canol tref prosiect adfywio; a • monitro a gwerthuso'n llawn perfformiad o'n darpariaeth o 	3	Ydym – mae'r meini prawf ariannu a'r ffurflenni ar gyfer y rhan fwyaf o gynlluniau yn ei gwneud yn glir pa wybodaeth sydd ei hangen gyda cheisiadau ond nid yw bob amser o ansawdd da – mae gwybodaeth monitro yn tueddu i fod yn eithaf sylfaenol. Mae lle i wella, ond mae cyflawni hyn yn dibynnu ar gapasiti i raddau helaeth

Adfywio Canol Trefi yng Nghymru – 8.02.2022 – Town Centre Regeneration in Wales

	adfywio canol trefi		
23	Mae gennym ddiwylliant gwneud penderfyniadau hyderus ac nid oes gan aelodau etholedig ofn herio swyddogion a dwyn pobl i gyfrif.	3	Oes ond mae lle i wneud mwy – bydd hyn yn rhan o waith y Strategaeth neydd yn 2022 Cynhelir cyfarfodydd briffio / holi ar gyfer aelodau lleol o bryd i'w gilydd ar gyfer Caerdybi
24	Rydym yn adolygu ein gwaith adfywio canol trefi yn rheolaidd er mwyn sicrhau mai ein gweithredoedd a'n penderfyniadau yw'r rhai cywir.	3	Ydym ond mae hyn yn tueddu i fod yn gysylltiedig â chyllid allanol – mae lle i wella a bydd hyn yn rhan o waith y Strategaeth newydd yn 2022
25	Rydym yn diwygio ein rhaglenni adfywio canol trefi i adlewyrchu anghenion sy'n newid a'r gofynion.	3	Ydym ond mae'n tueddu i fod yn gysylltiedig â chyllid allanol – mae lle i wella a bydd hyn yn rhan o waith y Strategaeth newydd yn 2022
26	Gosodwn dargedau a mesurau llwyddiant i adfywio canol trefi farnu gwelliant dros amser, a monitro'r rhain pan gytunwyd arnynt	4	Ydym – mae Llywodraeth Cymru a chyllid adfywio arall ar gyfer canol trefi yn destun targedau meintiol sy'n cael eu monitro bob chwarter
27	Cymerwn gamau unioni ar y cyd o ganlyniad i'n gwerthusiad parhaus o raglenni adfywio canol trefi	4	Ydym – er enghraifft mae swyddogion adfywio wedi nodi'r diffyg cefnogaeth i drefi llai/gwledig, ac wedi llobio i addasu'r rhaglen ranbarthol a'i newid yn llwyddiannus er mwyn caniatáu rhan o'r cronfeydd adfywio i gefnogi trefi llai
28	Rydym yn rhannu dysgu ac yn defnyddio tystiolaeth gan gynghorau eraill yng Nghymru ac mewn mannau eraill i ddysgu beth sy'n gweithio/ nad yw'n gweithio, yr heriau sy'n ein hwynebu a'r gwobrau posibl	4	Ydym – mae CSYM yn mynychu nifer o gyfarfodydd a digwyddiadau rhwydweithio rheolaidd ac arbennig sy'n cyflawni hyn ee grŵp adfywio ranbarthol misol (RROG), Grŵp Gweithredu Canol Trefi, cyfarfodydd Syddogion Adfywio a Grwp Benthyciadau Eiddo
29	Adolygwyr effeithiolrwydd ein penderfyniadau yn y gorffennol ar adfywio canol trefi er mwyn deall yr hyn a weithiodd a'r hyn nad oedd	4	Ydym, megis y gwerthusiad annibynnol o ESI Caerdybi a Rhaglen VVP Caerdybi 2014-17, ond dim ond yn tueddu i ddigwydd lle mae cyllidwyr yn gofyn yn benodol am hyn/ y darperir ar ei gyfer mewn cyllideb a ariennir yn allanol
30	Rydym yn cynnal gwerthusiad ôl-weithredu o ganol tref unigol cynlluniau adfywio i wirio bod yr amcanion a bennwyd gennym wedi'u cyflawni	4	Ydym – gweler uchod
31	Gallwn ddefnyddio gwybodaeth gadarn sy'n dangos sut mae ein gwaith adfywio yn: • gwella a lles iechyd; • gwella ansawdd adeiladau a chartrefi yng nghanol ein trefi; • lleihau allyriadau carbon targedau a gwella isadeiledd	3	Gallwn i raddau – mae allbynnau'n cael eu monitro ee gyda chynlluniau TRI/PMG ond mae lle i wneud mwy i fonitro a mesur canlyniadau tymor hwy, yn enwedig y rhai sy'n fwy ansoddol / anniriaethol
	YMYRIAD		

Adfywio Canol Trefi yng Nghymru – 8.02.2022 – Town Centre Regeneration in Wales

32	Rydym wedi diffinio ac egluro rolau, cyfrifoldebau a'n pwerau cyfreithiol i gefnogi adfywio canol ein trefi gwaith	3	Ydym ond lle i wella / egluro rolau a chyfrifoldebau – mae Cynllun Gweithredu Gorfodi Canol Tref Ynys Môn a baratowyd yn ddiweddar yn gwneud hyn i raddau ac mae Hyfforddiant Gorfodi Canol Tref Ynys Môn yn ddiweddar wedi helpu i egluro'r pwerau sydd ar gael
33	Gallwn ddefnyddio a defnyddio sgiliau a gwybodaeth ein partneriaid, Llywodraeth a rhanddeiliaid i'n helpu i gymryd camau cyfreithiol i adfywio'r dref canolfannau	4	Gallwn – cydweithio da yn digwydd ar draws gwasanaethau CSYM a chyda LIC Sawl enghraifft o gymeryd camau perthnasol ee gorchymyn pryniant gorfodol ar gyfer Neuadd y Farchnad a Chlwb Cymdeithasol Biwmares, gwaith ar Blas Alltran Mae Llywodraeth Cymru wedi darparu ymgynghorydd i gynghori a chynorthwyo ALL gyda materion eiddo problemus
34	Rydym yn darparu landlordiaid, busnesau, partneriaid a rhanddeiliaid sydd â chyngor ac arweiniad o ansawdd da gan gynnwys: Cyngor i landlordiaid ar opsiynau sydd ar werth, rhent a pherchnogaeth • Rhestr o asiantau i helpu i werthu/rhent • Ffioedd gostyngol drwy Cynllun Arwerthwr • Nodi a rhestru potensial Buddsoddwyr/Datblygwyr • Rhestr o Adeiladwyr cymeradwy/ Penseiri • Rhestr gyfansawdd gwaith -am ddim	4	Ydym – mae staff CSYM perthnasol yn ymdrin ag ymholiadau'n rheolaidd Mae enghreifftiau o gamau gweithredu gan y Tîm Cartrefi Gwag yn cynnwys :- Neges blyneddol i berchnogion eiddo gwag ledled yr Ynys. Mae'r rhain yn rhoi amlinelliad manwl o'r holl gynlluniau cymhelliant ariannol sydd ar gael i berchnogion eiddo gwag a'r cynllun lleihau TAW ar gyfer adnewyddu eiddo sy'n wag dros ddwy flynedd. Yna caiff pob arweiniad ei ddilyn a chynigir cyngor ac arweiniad pwrpasol i berchnogion. Yna caiff cynnydd ei fonitro Nid yw'r canlynol yn cael eu cynnig ar hyn o bryd gan CSYM :- -rhestr o Adeiladwyr/Penseiri cymeradwy -rhestr gwaith cyfansawdd am ddim
35	Rydym yn cefnogi landlordiaid i fynd i'r afael ag eiddo gwag drwy gynnig ystod eang o wasanaethau gan gynnwys: • Defnyddio gwefan ALL i hyrwyddo/ hysbysebu tir/adeiladau ar gyfer perchnogion • Asiantaeth Gwella Cartrefi • Y Sector Preifat sy'n cael ei redeg gan y Cyngor Cynllun prydlesu • Cynllun gosodiadau cymdeithasol i gyd-fynd â ymgeiswyr i'w rhentu'n breifat • Prynu uniongyrchol gan ALL neu RSL • LOT a HARPS i greu cartrefi uwchben y siop	4	Ydym– enghreifftiau o'r camau a gymerwyd yn cynnwys :- - Prynu safleoedd problemus yn uniongyrchol ar gyfer adnewyddu ac ailwerthu - Prynu safleoedd problemus yn uniongyrchol i'w hadnewyddu a'u gosod gan yr ALL - Cynorthwyo Landlordiaid Cymdeithasol Cymru i brynu a datblygu cynllun ar gyfer eiddo/safle problemus Nid yw'r canlynol yn cael eu cynnig ar hyn o bryd gan CSYM :- -Asiantaeth Gwella Cartrefi -Cynllun Prydlesu'r Sector Preifat gan y Cyngor Nid oes cynllun LOT /HARPS penodol ar gyfer cartrefi uwchben y siop
36	Rydym yn darparu landlordiaid, busnesau, partneriaid a rhanddeiliaid gyda chymorth ariannol i helpu i adfywio canol trefi gan gynnwys: • Grantiau gwella sy'n gysylltiedig â	4	Ydym – cyngor, benthyciadau a rhai grantiau a ddarperir, er enghraifft : - Grantiau THI Caergybi ar gyfer gwelliannau eiddo hanesyddol - Grantiau TRI a PMG ar gyfer gwelliannau i eiddo -Benthyciadau Canol Trefi / Benthyciadau Troi Tai'n Gartrefi ee-trosi Gwesty'r Bull Amlwch yn fflatiau.

Adfywio Canol Trefi yng Nghymru – 8.02.2022 – Town Centre Regeneration in Wales

	<p>enwebiadau i eiddo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benthyciadau ar gyfer gwaith gwella (di-log neu beryn llog) • Cyngor benthycia masnachol • Disgownt TAW a/neu Gyfalaf Cynlluniau Iwfans 		<p>-trosi hen Fanc HSBC Amlwch yn fflatiau -trosi hen Gapel ym Mhorth Amlwch yn fflatiau. Grantiau gwella sy'n gysylltiedig â hawliau enwebiadau i eiddo (grant o 70%/30% eu hunain) – 12 grant landlordiaid wedi'u dyrannu yng Nghanol Tref Caergybi Mae opsiynau ar gyfer grant gwella eiddo trefol newydd yn cael eu hystyried yn rhanbarthol</p>
37	<p>Yr ydym yn cymryd camau gorfodi yn rhagweithiol adfywio canol trefi yn llawn gan ddefnyddio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • S.215 o'r Ddeddf Cynllunio 1990 • S.77-79 o Ddeddf Adeiladu 1984 – strwythurau peryglus, adfail ac wedi dadfeilio • Deddfau Tai 1985 a 2004 – hysbysiadau gwella, EDMOs, dymchwel, clirio a GPG • S.79-80 o'r Deddf Amgylchedd 1990 – niwsans statudol • S.4 o Ddeddf Atal Difrod gan Bla 1949 • A.29 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) • Adeiladau Rhestredig/Gwaith Brys • Deddfau Iechyd y Cyhoedd 1936 a 1961 • Enwi a chywilyddio landlordiaid yn gyhoeddus 	4	<p>Ydym ond mae capasiti ac adnoddau yn cyfyngu ar yr hyn y gellir ei gyflawni Mae enghreifftiau o'r camau a gymerwyd yn cynnwys :- Neuadd Farchnad Caergybi – prynu gorfodol Adeilad Bwyty'r Crown – dymchwel gorfodol Adeilad Clwb Cymdeithasol Biwmares – pryniant gorfodol ar ôl cyflwyno cais cynllunio llwyddiannus gan y Gwas. Tai i ddymchwel ac ail-ddatblygu'r safle yn 6 fflat. Cytunodd perchennog Plas Alltran (un o'r adeiladau Fictoraidd gorau sydd fwyaf mewn perygl yn y DU) i'r gwerthiant gwirfoddol. Mae'r Gwasanaethau Tai wedi sicrhau caniatâd cynllunio i droi'n bedwar fflat tai cymdeithasol.</p> <p>Mynychodd tua 40 o staff /aelodau CSYM sesiynau hyfforddi gorfodi canol trefi yn 2021</p>
38	<p>Rydym yn defnyddio ein pwerau i annog adeiladau gwag i gael eu defnyddio eto yng nghanol trefi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Treth y Cyngor, Dyledion Statudol neu Adennill dyledion Ardrethi Busnes (Methdaliad, gorchmynion codi tâl neu Beiliaid) • Gweithdrefn Llys Sirol neu Werthiannau a Orfodwyd • Premiwm Cartrefi Gwag ac Ail Gartrefi • Erlyn • Gorchymyn Prynu Gorfodol • Rheoli Anheddau Gwag • Gweithdrefn Gwerthu a Orfodwyd • Prynu Uniongyrchol 	4	<p>Ydym – mae enghreifftiau o bwerau a ddefnyddir gan IoACC yn cynnwys :-</p> <ul style="list-style-type: none"> - Premiwm Treth y Cyngor ar gartrefi gwag & cartrefi gwyliau - Sawl GPG – gweler uchod <p>Mynychodd tua 40 o staff /aelodau IoACC sesiynau hyfforddi gorfodi canol tref Ynys Môn a gynhaliwyd yn 2021</p>